

Kako so zagotovljena sredstva za jesensko setev

V letošnji jesenski setvi bomo imeli na razpolago okrog 3500 traktorjev več, kakor smo jih imeli v lanskim jesenski setvi. Čeprav je to znatno povečanje, vendar ne moremo biti zadovoljni s tempom uvoza. Za letošnje leto sta bila planirana proizvodnja in nakup iz inozemstva 7000 novih traktorjev. Od teh jih bo kmetijstvo dobilo v prvih devetih mesecih le približno polovico. To je počasen tempo realizacije in je malo verjetno, da bo uspelo naši trgovini v preostalih treh mesecih dobaviti nadaljnjih 3500 traktorjev.

Posebno zaostaja dobava traktorjev »Ferguson«, po katerih je trenutno največje povpraševanje. Letos bi morali uvoziti 2080 traktorjev, do danes pa jih je bilo dobavljenih kmetijstvu le okrog 800.

Morali bi pospešiti dobavo novih traktorjev, ker nam bodo potrebni v jesenski setvi, ki jo bo treba letos opraviti zaradi zakasnitve spravila koruze v krajšem roku.

Dobava umetnih gnojil

V lanskim jesenski setvi smo razpolagali s približno 300 tisoč tonami umetnih gnojil, toga organizacije, ki se ukvarjajo s preskrbo kmetijstva so zahtevale letos 666 tisoč ton in je bil zato plan povečan na 475 tisoč ton. Od tega naj bi uvozili 298 tisoč, domača proizvodnja pa naj bi dala približno 177 tisoč ton. Ker bi tudi s temi količinami ostalo nekaj potrošnikov brez umetnih gnojil, se bo uvoz verjetno povečal za nadaljnjih 25 tisoč ton. Tako bi v letošnji jeseni imeli na razpolago približno 500 tisoč ton umetnih gnojil.

Dobava umetnih gnojil teče znatno boljše kakor prejšnja leta, čeprav je delno še vedno v zamudi. Iz uvoza je doslej prišlo približno 180 tisoč ton, medtem ko je domača proizvodnja dobavila približno 110 tisoč ton, tako da je bilo skupno dobavljenih le okrog 60 odstotkov umetnih gnojil. To je malo, ker bi morali doslej dobaviti nad 85 % skupne količine umetnih gnojil.

Zaradi zakasnitve dobave umetnih gnojil so bolj počasna tudi dela za pripravo zemlje za setev. Naši proizvajalci so letos v znatnem delu osvojili sodobnejši način uporabe umetnih gnojil pri setvi pšenice, po katerem se 60 odstotkov kalijevih umetnih gnojil zaorje, ostanek pa pobrana pred setvijo. Ker v več krajih primanjkuje teh umetnih gnojil, ker jih trgovina ni pravočasno dobavila, proizvajalci čakajo nanje in zavlačujejo setveno oranje.

Razen tega se tudi za koruzo kalijeva gnojila zaorjejo sedaj v jeseni, medtem ko so jih prej uporabljali šele pred samo setvijo spomladi. To pomeni, da bi morali letošnjo jesen uvoziti še približno 50 do 80 tisoč ton fosfornih in kalijevih gnojil od kontingenta za prihodnje leto.

Uvoz selektorjev in semen

Za pripravo semen smo pravočasno uvozili 30 velikih selektorjev iz Italije in Avstrije. Domača proizvodnja je dala na razpolago kmetijstvu zadostno število selektorjev srednje zmogljivosti, tako da imamo letos večinoma dovolj selektorjev za čiščenje. Te dni bi morali pospešiti čiščenje, zapraševanje in preizkušanje kaljivosti semenske pšenice, ker smo v tem času že v zamudi, a setev je na pragu.

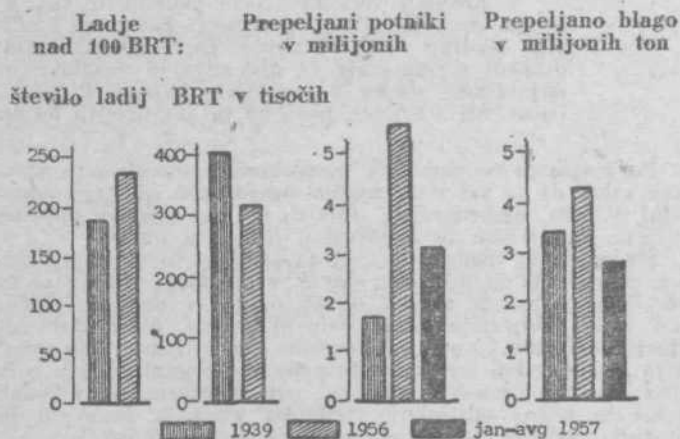
Približno 6500 ton semenske pšenice uvažamo iz Italije. Ta količina je večinoma že uvožena. Edina izjema je Vojvodina, kjer se bo uvoz zakasnil zaradi napake semenskega podjetja »Agro-coop«, ki je šele 11. in 12. septembra izdalo nalog za odposiljatev semena.

Zaradi starih zalog se ne čuti resnejše pomanjkanje rezervnih delov, čeprav uvozna podjetja šele sklepajo pogodbo za najnovejšo naročilo v vrednosti 200 milijonov dinarjev, kolikor imajo denarja na razpolago še iz drugega tromesečja.

Letos je pri vseh proizvajalcih čutili težnjo, da bi pravočasno in dobro opravili jesensko setev. V čedalje večjem številu se vključujejo v boj za vedno večje pridelke. V teh prizadevanjih je mogoče doseči uspeh le tedaj, če bodo tudi vse organizacije, ki oskrbujejo kmetijstvo, pravočasno opravile svoje dolžnosti. Čeprav je bil letos storjen pomemben napor z izločitvijo potrebnih sredstev za mehanizacijo in kemizacijo kmetijstva, bo lahko učinek teh investicij v znatni meri zmanjšan, če ne bodo vsa ta sredstva pravočasno uvožena in dobavljena proizvajalcem.

Inž. A. Golušić

POMORSKI PROMET

Ladje in prevoz pomorsko broderskih podjetij v letih 1939, 1956 in od januarja do avgusta leta 1957

V primerjavi z enakim razdobjem lani smo letos v pomorskem prevozu dosegli 52 odstotni porast. To daje upanje na zelo ugodne končne rezultate v letošnjem pomorskem prevozu.

Naša trgovaška mornarica ima danes 227 ladij, ki imajo 100 in več bruto registrskih ton, medtem ko jih je imela l. 1939 le 185. Nosilnost trgoške mornarice pa je danes znatno manjša, kakor je bila pred vojno, ker je l. 1939 razpolagala s 401 tisoč bruto registrskimi tonami, medtem ko razpolaga danes le s 300 tisoč bruto registrskimi tonami.

Čeprav po tonaži znatno manjše, pa je zato današnje ladje bolj moderne in tehnično bolj popolne. Medtem ko pred vojno sploh nismo imeli tankerjev, jih imamo danes štiri. Razen tega imamo danes več motornih ladij.

To tehnično izpopolnjevanje naše trgoške mornarice in boljša organizacija ter vodenje so omogočili večji prevoz blaga in potnikov. Medtem ko smo l. 1939 prepeljali le 1.6 milijona potnikov in 3.3 milijona ton blaga, smo v l. 1956. prepeljali z ladjami 5.5 milijona potnikov in 4 milijone ton blaga.

V prvih sedmih mesecih je bil realiziran promet v teži 5.7 milijona ton. V primerjavi s prometom v enakem razdobju lani, je promet v l. 1957 večji za 29 odstotkov.

V skupnem prometu letošnjega leta odpade 29 odstotkov na notranji promet — nakladanje in razkladanje blaga za razvažanje vzdolž naše obale, medtem ko odpade na mednarodni promet 71 odstotkov skupnega prometa, od česar predstavlja 17 odstotkov izvoz, 45 odstotkov uvoz, a 9 odstotkov tranzit.

Za pravilno določitev mesta in prometa domačega ladjevoja neke države pa je treba vedeti tudi, koliko to ladjevoja sodeluje v njenem mednarodnem pomorskem prometu, ker pomeni to ali prihranek ali velike izdatke v plačilni bilanci neke države.

V l. 1957 sodeluje naša trgovaška mornarica v mednarodnem prometu s 35 odstotki, medtem ko je v istem razdobju lani sodelovala s 33 odstotki.

Sodelovanje domačega ladjevoja znaša letos pri izvozu približno 47 odstotkov, pri uvozu 53 odstotkov in pri tranzitu 27 odstotkov. Letos se je posebno povečal delež domače trgoške mornarice pri uvozu.

Znatel porast smo zaznamovali letos tudi pri potniškem prometu in pri prometu ladij v pristaniščih.

V l. 1956 se je naša trgovaška mornarica obogatila z 8 ladjami s skupno 15.342 bruto registrskimi tonami. V promet smo izročili naslednje nove potniške ladje (vse motorne): »Ivan Gundulić« — Dubrovnik, »Jadrija« — Sibenik, »Jugoslavija« — Split in »Kali« — Zadar, a od tovornih parnikov ladje »Drpar« — Reka in »Račnik« — Reka ter motorni ladji »Vinodol« in »Caprag«, obe prav tako Reka.